

ประสิทธิผล ของกลไก การกำกับดูแลกิจการ (ตอนที่ 2)

เนื่องจากผมได้นำเอาเนื้อหาของ ASEAN CG Scorecard มาค้น
รายการในฉบับเดือนมิถุนายน 2555 เพื่อให้มีความต่อเนื่องในการทำความเข้าใจเรื่อง
ของประสิทธิผลของกลไกการกำกับดูแลกิจการของบริษัท
จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จึงขอทำความเข้าใจอีกครั้งว่าเรื่อง
ดังกล่าวข้างต้นเป็นผลศึกษาวิจัยจากดัชนีของนักศึกษาระดับปริญญาเอก
ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

งานวิจัยชิ้นนี้ศึกษาถึงอิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการ 7 ประเด็นที่มี ผลต่อ **ประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ** ด้านหนึ่ง และมีผลต่อ **ประสิทธิผลขององค์กร** อีกด้านหนึ่ง รวม 2 ด้านจึงมีการตั้งสมมติฐาน 14 สมมติฐานและศึกษาถึงอิทธิพลของ **ประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ** ที่มีผลต่อ **ประสิทธิผลขององค์กร** อีก 1 สมมติฐาน รวมทั้งสิ้นเป็น 15 สมมติฐาน โดยผลการศึกษาวิจัยปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐาน 5 ประเด็น อีก 10 ประเด็นไม่ปฏิบัติตามสมมติฐาน

สิ่งที่น่าสนใจคือที่มาของสมมติฐานที่ นักศึกษาใช้อ้างอิงเพื่อกำหนดสมมติฐาน ขึ้นมาทดสอบกับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ไทยโดยอาศัยหลักเหตุผล ทฤษฎีและผลศึกษาวิจัยของบริษัทจดทะเบียนในประเทศอื่นๆ เพื่อเป็นการประหยัดเวลาและเนื้อที่ ขอไม่ลงรายละเอียดตัวทฤษฎีและผลวิจัย รวมทั้งเจ้าของทฤษฎี

และผู้วิจัย หากท่านผู้อ่านสนใจสามารถดู รายละเอียดเพิ่มเติมจากวิทยานิพนธ์ที่ให้ ข้อมูลไว้แล้วในฉบับเดือนพฤษภาคม 2555

สมมติฐานที่ 1 ขนาดของคณะกรรมการ มีอิทธิพลในเชิงบวกต่อ **ประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ** ของบริษัทจดทะเบียน

เหตุผลที่ใช้สนับสนุนสมมติฐานมีว่า คณะกรรมการที่มีขนาดใหญ่มีผลในเชิงบวก ต่อการเชื่อมโยงเครือข่ายของคณะกรรมการ ที่มีทักษะได้มากขึ้น สามารถควบคุมปัญหา และติดตามดูแลได้ดีกว่าคณะกรรมการ ขนาดเล็ก มีผลศึกษาวิจัยในปี คศ.1985 ของ ตลาดอื่นพบว่า บริษัทส่วนใหญ่ที่ประสบ ภาวะล้มเหลวมีคณะกรรมการขนาดเล็ก

สมมติฐานที่ 4 ขนาดของคณะกรรมการ มีอิทธิพลเชิงลบต่อ **ประสิทธิผลขององค์กร** ของบริษัทจดทะเบียน

ขนาดคณะกรรมการที่ใหญ่มีต้นทุนสูง

มีปัญหาการนัดประชุมและการสื่อสาร มากกว่าขนาดเล็ก ซึ่งมีความคล่องตัวและ ตัดสินใจได้รวดเร็วกว่า จำนวนกรรมการน้อย ทำให้โอกาสละทิ้งหน้าที่น้อยกว่า ผลศึกษา วิจัยจำนวนมากพบว่าขนาดคณะกรรมการ ที่ใหญ่เกินไปมีผลต่อมูลค่าบริษัทในทางลบ ทฤษฎีตัวแทนยอมรับขอบเขตชั้นสูงของ จำนวนกรรมการ ซึ่งสอดคล้องกับคำแนะนำ ผู้เชี่ยวชาญด้านกำกับดูแลกิจการที่ดีที่แนะนำ ว่าจำนวนกรรมการควรมีขนาดเล็กพอที่จะ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้ง 2 กรณี การมีจำนวนกรรมการมากไม่สามารถ ยืนยันได้ว่าจะทำให้มีการกำกับดูแลกิจการมี ประสิทธิภาพ ปัจจัยที่มีผลโดยตรงอยู่ที่ความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์และความมุ่งมั่นของ คณะกรรมการในการทำหน้าที่ตามหลักการ กำกับดูแลกิจการที่ดี

ขนาดของคณะกรรมการไม่มีผลที่ชัดเจน ต่อประสิทธิผลขององค์กร ผลการดำเนินงาน

ที่ดีขึ้นอยู่กับคุณภาพของคณะกรรมการและผู้บริหารมากกว่าขนาดของคณะกรรมการ นอกจากนี้ จำนวนกรรมการขึ้นอยู่กับขนาดและลักษณะธุรกิจมากกว่า มีผลศึกษาวิจัยในตลาดฮ่องกงก็พบว่าขนาดคณะกรรมการไม่ส่งผลต่อผลการดำเนินงาน

สมมติฐานที่ 2 องค์ประกอบของกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารมีอิทธิพลเชิงบวกต่อ **ประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ** ของบริษัทจดทะเบียน

การแบ่งแยกความเป็นเจ้าของออกจาก การควบคุมถือเป็นหัวใจสำคัญของทฤษฎีตัวแทน หากมีจำนวนกรรมการที่เป็นผู้บริหารมาก มีโอกาสทำให้การกำกับดูแลและติดตามดูแลของคณะกรรมการขาดประสิทธิภาพ เพราะอาจมีความขัดแย้งทางประโยชน์ การมีกรรมการที่เป็นผู้บริหารน้อยในคณะกรรมการทำให้คณะกรรมการมีโอกาสทำหน้าที่กำกับดูแลฝ่ายบริหารได้เต็มที่ มีผลศึกษาวิจัยชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างคณะกรรมการที่มีกรรมการอิสระมากมีผลต่อการเปิดเผยข้อมูลโดยความสมัครใจ ซึ่งแสดงความโปร่งใสได้มากกว่า

สมมติฐานที่ 5 องค์ประกอบของกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อ **ประสิทธิผลขององค์กร** ของบริษัทจดทะเบียน

เหตุผลหลักในประเด็นนี้ชี้ว่า การมีกรรมการที่ไม่ได้เป็นผู้บริหารและกรรมการจากบุคคลภายนอกจำนวนมาก ทำให้คณะกรรมการทำหน้าที่โดยมีความเป็นอิสระมากกว่า มีการคานอำนาจและมีประสิทธิภาพในการติดตามดูแลได้ดีกว่า มีผลการศึกษาวิจัยสนับสนุนที่ว่า โครงสร้างคณะกรรมการที่มีกรรมการอิสระมาก ทำให้ต้นทุนการเงินลดลงและมีผลเชิงบวกต่อผลการดำเนินงาน

ผลศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้ง 2 กรณี

แม้ว่าสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารจะมีผลดีต่อการคานอำนาจ การควบคุมติดตามดูแลรวมถึงการลดความขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ แต่หากกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารหรือกรรมการทั้งคณะขาดความรู้ความเข้าใจ และขาดประสบการณ์ในการ

ทำหน้าที่กรรมการให้เป็นไปตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหารถึงแม้มีจำนวนมากก็ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการที่ดี

ส่วนผลต่อประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับคุณภาพของคณะกรรมการ และผู้บริหารมากกว่าสัดส่วนกรรมการที่ไม่เป็นผู้บริหาร นอกจากนี้ มีผลศึกษาวิจัยของตลาดต่างประเทศในหลายกรณีรวมทั้งในประเทศฮ่องกงชี้ให้เห็นว่าสัดส่วนนี้ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลและประสิทธิภาพขององค์กร

สมมติฐานที่ 3 ทักษะความรู้ของกรรมการมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อ **ประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ** บริษัทจดทะเบียน

ทักษะความรู้ของกรรมการในที่นี้วัดจากกรรมการและจำนวนหลักสูตรที่กรรมการของบริษัทจดทะเบียนเข้ารับการอบรมหลักสูตรกรรมการจากสมาคมส่งเสริมสถาบันกรรมการบริษัทไทย (IOD) การมีความรู้และประสบการณ์ในการทำหน้าที่ในฐานะกรรมการทำให้คณะกรรมการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หมายและตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี กรรมการที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเงินทำให้มีการตกแต่งบัญชีลดลง ผลศึกษาวิจัยปรากฏว่าการมีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ประสบการณ์ด้านการเงินมีผลบวกต่อราคาหุ้น และการมีกรรมการที่ได้รับการอบรมหลักสูตรกรรมการมากกว่า มีผลต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการมากกว่า

ผลศึกษา เป็นไปตามสมมติฐาน ผลศึกษาเป็นไปตามทฤษฎีตัวแทน และแนวคิดเรื่องการกำกับดูแลกิจการที่ดีที่ชี้ว่า หากกรรมการมีความรู้ความเข้าใจหลักการ

กำกับดูแลกิจการที่ดีย่อมทำให้คณะกรรมการเข้าใจและสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะกรรมการได้ถูกต้องยิ่งขึ้น มีความระมัดระวังรอบคอบและติดตามดูแลฝ่ายบริหารได้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีความเข้าใจการรายงาน การปฏิบัติตามหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดีเป็นอย่างดี ย่อมส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิผลของการกำกับดูแลกิจการ ส่วนจะส่งผลต่อประสิทธิผลขององค์กรหรือไม่ต้องพิจารณาผลศึกษาในประเด็นต่อไป

สมมติฐานที่ 6 ทักษะความรู้ของกรรมการมีอิทธิพลในเชิงบวกต่อประสิทธิผลขององค์กรของบริษัทจดทะเบียน

สมมติฐานนี้อาศัยผลศึกษาในตลาดอื่นที่สรุปว่าทักษะความรู้มีผลต่อผลการดำเนินงานในระยะยาวโดยเฉพาะการมีกรรมการที่มีความรู้ด้านการเงิน นอกจากนี้ ยังมีผลศึกษาที่ชี้ให้เห็นว่าการมีกรรมการผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินมีผลทำให้ต้นทุนการเงินลดลง ข้อสังเกตที่สำคัญคือ ทักษะความรู้ในที่นี้ไม่จำกัดอยู่เพียงมีความรู้เพราะรับการอบรมจาก IOD เท่านั้น

ผลศึกษา ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน

เหตุที่ไม่ละห่อนสมมติฐานเพราะสมมติฐานที่พิจารณาได้เฉพาะการเข้ารับการอบรมจาก IOD เท่านั้น ไม่สามารถพิจารณาจากความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ของกรรมการได้จากข้อมูลที่เปิดเผย เนื้อหาที่อบรมของ IOD เน้น compliance role มากกว่า performance role แม้บทบาทหน้าที่ของกรรมการตามเนื้อหาในหลักสูตรเน้นย้ำว่าต้องติดตามดูแลผลประกอบการ แต่ประสิทธิผลขององค์กรขึ้นอยู่กับน้ำหนักและความสำคัญจากความสามารถของผู้บริหารมากกว่าคณะกรรมการ มีผลศึกษาวิจัยของบริษัทจดทะเบียนในประเทศจีนได้ผลสรุปในทำนองเดียวกัน

โปรดติดตามต่อฉบับหน้า M&W

